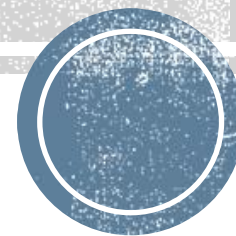

ДЕЉЕЊЕ РАЗЛОМАКА у децималном запису

пети разред

Дељење децималних бројева декадном јединицом

- Децимални број се дели са 10 тако што се децимални зарез помера за једно место улево.
- Децимални број се дели са 100 тако што се децимални зарез помера за 2 места улево.
- Децимални број се дели са 1000 тако што се децимални зарез помера за 3 места улево.

Примери:

- $35,17: 10 = 3,517$
- $14,5: 10 = 1,45$
- $0,1: 10 = 0,01$
- $4,8: 10 = 0,48$
- $2512,3: 100 = 25,123$
- $229: 100 = 2,29$
- $5,4: 100 = 0,054$
- $0,07: 100 = 0,0007$
- $3532,3: 1000 = 3,5323$

Дељење децималних бројева декадном јединицом

Пример 1:

Максим је купио 10 кесица са ускршњим сличицама и платио их 729 динара. Колика је цена једне кесице? Колика је цена једне сличице, ако је у свакој кесици спаковано по 10 сличица?

Решење:

Цена једне кесице је

$$729:10=\frac{729}{10}=72,9 \text{ динара}$$

Цена једне сличице је

$$72,9:10=7,29\approx 7 \text{ динара}$$

Пример 2:

Марија је платила паковање од 100 гумица за косу 249,99 динара. Колико кошта једна гумица?

Решење:

$$249,99:100=2,4999\approx 2,5$$

Цена једне гумице је приближно 2,5 динара.

Дељење децималних бројева декадном јединицом

Пример 3:

Израчунај:

▪ $500,7:10 =$

▪ $54,5:10 =$

▪ $5,03:10 =$

▪ $0,13:10 =$

▪ $285,1:100 =$

▪ $3:100 =$

▪ $54:100 =$

▪ $0,1:100 =$

▪ $0,09:100 =$

▪ $2075,3:1000 =$

▪ $429:1000 =$

▪ $0,3:1000 =$

▪ $0,25:1000 =$

▪ $5,1:1000 =$

Дељење разломака у децималном запису природним бројем

Правило

- Децимални број делимо природним бројем на исти начин као што делимо два природна броја *, тако што при завршетку дељења целог дела дељеника, стигавши до зареза, уписујемо зарез код количника и "спуштамо" редом цифре-децимале у наставку дељења.
- *Два природна броја смо делили при превођењу разломка у децимални број.

Пример

$$\begin{array}{r} 16\textcolor{red}{2},\textcolor{green}{7}\textcolor{blue}{2}:12=13,56 \\ \underline{-12} \\ 4\textcolor{red}{2} \\ \underline{-36} \\ 6\textcolor{green}{7} \\ \underline{-60} \\ 7\textcolor{blue}{2} \\ \underline{-72} \\ 0 \end{array}$$

Дељење разломака у децималном запису природним бројем

Примери 4:

- $2,5 : 5 =$
- $98,4 : 8 =$
- $385,68 : 12 =$
- $32,2 : 14 =$
- $104,5 : 25 =$
- $120,6 : 18 =$

Примери 5:

- $4,5 : 5 + 0,1 =$
- $5,08 : 4 + 10,73 =$
- $0,42 : 7 + 2,8 : 4 =$
- $0,75 : 25 - 0,09 \cdot 3 =$
- $2,4 : 24 - 0,05 =$
- $36,4 : 13 - 2,8 : 4 =$

Дељење децималних бројева природним бројем

Пример 6:

- Тијана је пешачила од куће до супермаркета 12 минута и прешла 439,2m. У повратку је пожурила и исти пут прешла за осам минута.
- Колико метара је Тијана прелазила за један минут на путу ка супермаркету, а колико у повратку из супермаркета?

Пример 7:

- Тања је поделила број 22,68 бројем 4,2, а Ивана је број 22,68 поделила бројем 3,6.
- Ко је добио већи количник?
- За колико се разликују добијени количници?

Дељење децималних бројева

- При дељењу децималних бројева користимо правило:
- Ако дељеник и делилац помножимо истим бројем, количник се неће променити.
- При дељењу два децимална броја помножимо и дељеник и делилац декадном јединицом која има онолико нула колико делилац има децимала, а затим наставимо дељење, добијеним делиоцем који је природан број.

$$43,6: 3,2 = (43,6 \cdot 10): (3,2 \cdot 10) = 436: 32 = 13,625$$

$$5,184: 2,4 = (5,184 \cdot 10): (2,4 \cdot 10) = 51,84: 24 = 2,16$$

$$0,576: 0,12 = (0,576 \cdot 100): (0,12 \cdot 100) = 57,6: 12 = 4,8$$

Дељење децималних бројева

Пример 8

Одреди вредност израза:

- $29,52:2,4=$
- $18,86:8,2=$
- $3,48:1,45=$
- $5,688:1,8=$
- $0,364:0,26=$
- $66,3:3,9=$

Пример 9:

- Двоструки количник бројева 8,05 и 2,3 умањи за производ бројева 3,5 и 0,2.
- Производ бројева 1,58 и 0,5 увећај за количник тих истих бројева

